

Amintit din anul 1538 ca etapă a expediției lui Suleyman I împotriva Moldovei, orașul Ester¹ a fost identificat pe baza documentelor și hărților medievale de cercetătorul T. Mateescu², iar ulterior s-a publicat și aerofotograma zonei și restituția după aceasta³.

Cercetările arheologice au început în anul 1980 și au vizat atât așezarea urbană propriu-zisă, cât și necropola de la vestul acesteia⁴. Între anii 1988 – 1990 a fost cercetată o biserică și necropola din jurul său, aceasta din urmă numai parțial⁵.

Descoperirile monetare din zona Târgușor au fost publicate în mai multe cronică⁶ și atestă locuirea din cele mai vechi timpuri a părții centrale a Dobrogei. Din așezarea medievală au fost publicate recent un număr de 5 ponduri medievale, găsite în context arheologic, dar și la suprafață⁷.

În cele ce urmează vom analiza un număr de 151 monede găsite în așezare și în cele două necropole. Din cronologia lor se observă că ilustrează destul de firesc stratigrafia sitului arheologic de aici⁸. Din catalogul pieselor se constată că în covârșitoare proporție sunt nominaluri de valoare foarte mică și mică, cu excepția celor de la nr. 9 și 10 (1/2 dirhem), nr. 68 (*beşlik*) și nr. 146 (*ort* de Danzig). Dintre monedele otomane prezentate remarcăm pe cele de la nr. 9, 10 – 1/2 dirhemi, întâlniți și în alte descoperiri izolate⁹ sau în tezaure¹⁰ și asprul emis de Suleyman II (nr. 34), nemenționat în lucrarea lui N. Pere¹¹. Monedele raguzane se înscrui în circulația obișnuită a secolului al XVII-lea¹², ca și cele poloneze din secolele XVI – XVII¹³ sau ungurești din secolul al XVI-lea¹⁴. Mai puțin obișnuite sunt cele două piese emise în monetariile lui Dabija Vodă, falsuri după šilingii orașului Riga pentru regii Suediei. Prezența acestor piese ca și numărul important al mangârilor lui Suleyman II (18 exemplare) confirmă greutățile financiare ale Imperiului Otoman după eșecul din fața Vienei¹⁵.

Dacă pentru secolul al XVI-lea circulația monetară se înscrive în standardele cunoscute – aspri, 1/2 groși polonezi, dinari ungurești¹⁶ – în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea apare diferită de tabloul descoperirilor izolate din Dobrogea sau chiar din Țările Române¹⁷. Astfel, nu apar monede de valori medii și mari emise de tot mai multe autorități care înlocuiesc asprul și moneda otomană în general de pe piață. Aici se constată persistența în circulație a accelei, chiar și falsificate, până la domnia lui Mustafa III.

¹ Babinger 1941, 137 – 138; *Călători ...* 1, 383.

² Mateescu 1969, 413 – 426.

³ Rada, Cochînă 1977, 62 – 64.

⁴ Custurea 1980 (1983), 545 – 550; Custurea 1981 (1986), 300 – 304.

⁵ Custurea 1997, 32 – 33.

⁶ Vertan, Custurea 1983, 302 – 304, nr. 643 – 658; Vertan, Custurea 1984, 246, nr. 864; 248, nr. 900 – 907; 252, nr. 995 – 1000; Vertan, Custurea 1986, 298 – 299, nr. 1035, 1041 – 1061; Vertan, Custurea 1988 – 1989, 377 – 378, nr. 1260 – 1273; 381, nr. 1315, 1316; Custurea, Custurea 1986 – 1991 (1992), 171, nr. 181, 194.

⁷ Custurea 1995 – 1996, 324, nr. 5 – 8, 10.

⁸ Custurea 1997, 32.

⁹ Vertan, Custurea 1980, 360, nr. 236; Vertan, Custurea 1995 – 1996, 320, nr. 1657, 1659.

¹⁰ În colecțiile MINAC se află un tezaur monetar din secolele XVI – XVII care conține 1/2 dirhemi emisi de Ahmed I alături de aspri de la Murad III – Ahmed I.

¹¹ Pere 1968.

¹² Pentru circulația monetară în Dobrogea în secolele XVI – XVIII, vezi Custurea 1981 – 1982 (1983), 365 – 372.

¹³ Custurea, Custurea 1986 – 1991 (1992), 161 – 174.

¹⁴ Custurea 1987, 237 – 254.

¹⁵ Sahillioglu 1982, 7 – 40.

¹⁶ Custurea 1981 – 1982 (1983), 367; Vertan, Custurea 1979, 242; Vertan, Custurea 1980, 360 – 361; Vertan, Custurea 1981, 344 – 346; Vertan, Custurea 1983, 316 – 318, Vertan, Custurea 1995 – 1996, 320.

¹⁷ Pentru aspecte generale ale circulației monetare din Țara Românească vezi Șirbu, Velter, Păunescu 1990, 168 – 169.

Confirmarea unei anomalii în circulația mărunță dobrogeană în secolul al XVII-lea vine de la descoperirile monetare din necropolele medievale de la Enisala¹⁸ și Radovanu. Totuși există două posibile explicații:

a) Cercetările din vatra orașului Ester s-au limitat în cea mai mare parte la nivelul din secolul al XVIII-lea și nu putem surprinde în întregime toate detaliile circulației din secolul anterior;

b) În necropolă se evită, în general, să se depună ca "obol al lui Charon" monede de valoare mare¹⁹.

Rămâne ca viitoarele cercetări arheologice din perimetru orașului medieval să aprofundeze epoca mai veche pentru a preciza dacă într-adevăr este vorba de o excepție de la circulația monetară obișnuită. Descoperirile monetare prezentate confirmă o dată în plus informațiile documentare despre încetarea locuirii în orașul Ester la sfârșitul secolului al XVIII-lea²⁰.

CATALOG*

Imperiul Roman

Hadrianus

1. AE *ṭas*, 9,03 g, 27,5 mm
RIC II, nr. 834, Roma
a. 134 – 138
1988, SIC, c. 7, – 0,85 m.
Inv. 56791.

Antoninus Pius

2. AE *dupondius*, 10,90 g, 28,5 mm.
BMC IV, p. 212, nr. 1327, Roma
a. 140 – 143
1985, SIA 1, c. 5, – 0,20 m.
Inv. 54769.

Imperiul Otoman

Selim I

3. AR *Akçe*, 0,65 g, 11,5 mm.
N.P. tip 134, Kostantiniye, 918 H.
1983, *passim*.
Inv. 53533.

Murad III

4 – 6. AR. *Akçe*, 0,37 g, 9 mm, p. 0,29 g, 10 mm,
p. 0,21 g, 10,5 mm, p.
N.P. nr. 299, Kostantiniye, 982 H
1983, 1984, *passim*.
Inv. 53852, 53531, 53851.

7. AR. *Akçe*, 0,36 g, 12 mm, p.
N.P. tip 299, Novabîrda, ? H.
1985, *passim*.
Inv. 54751.

8. AR. *Akçe*, 0,26 g, 12 mm, p.
N.P. nr. 299, Selânik, 982 H.
1983, *passim*.
Inv. 53523.

Ahmed I

9. AR. 1/2 *dirhem*, 0,55 g,
13 mm, p.
N.P. nr. 368, Canca, 1012 H.
1990, Mb.
Inv. 57085.

¹⁸ Maxim, Nicolae 1991, 559 – 573.

¹⁹ Maxim, Nicolae 1991, 568 – 569; Comișa 1983, 157 – 159 (tabelele anexe).

²⁰ Mateescu 1969, 425.

* Abrevieri în catalog: p = perforată; r = ruptă.

10. AR. 1/2 *dirhem*, 0,72 g,

17 × 16 mm, p.

N.P. nr. 368, Canca, 1012 H.

1987, S I A 1, c. 5, -0,60 m.

Inv. 56777.

11. AE. *Akçe*, 0,21 g, 10,5 mm, fals

N.P. nr. 371, Edirne, 1012 H.

1985, *passim*.

Inv. 54768.

Osmán II

12. AR. *Akçe*, 0,33 g, 13 mm, p.

N.P. nr. 404, Canca, .27 H.

1985, *passim*.

Inv. 54752.

Murad IV

13 – 14. AR. *Akçe*, 0,27 g, 10 mm,

0,21 g, 11 mm, p.

N.P. nr. 423, Kostantiniye, 1032 H.

1984, *passim*.

Inv. 53850, 53845.

15. AR. *Akçe*, 0,36 g, 11,5 mm.

1990, S I B, c. 2, -0,40 m.

Inv. 57082.

16. AR. *Akçe*, 0,15 g, 11 mm, fals argintat.

N.P. nr. 423, Edirne, ? H.

1982, *passim*.

Inv. 51426.

17. AR. *Akçe*, 0,32 g, 13,5 mm, p., r.

N.P. nr. 423, Canca, 1032 H.

1984, *passim*.

Inv. 53846.

Ibrahim

18. AR. *Akçe*, 0,22 g, 11 mm.

N.P. nr. 440, Kostantiniye, 1049 H.

1992, *passim*.

Inv. 57926.

Mehmed IV

19 – 20. AR. *Akçe*, 0,29 g, 11,5 mm, p.;

0,20 g, 10 mm, p.

N.P. nr. 461, Kostantiniye, 1058 H.

1984, 1985, *passim*.

Inv. 54758, 53848.

21. AR. *Para*, 0,72 g, 15,5 mm, r.

N.P. nr. 458, Misir, 1058 H.

1990, S I B, -1,20 m.

Inv. 57076.

22. AR. *Para*, 0,72 g, 15,5 mm, p.

1988, S I B, -0,50 m.

Inv. 56775.

23. AR. *Para*, 0,53 g, 15 mm, p.

1980, M7, -0,90 m.

Inv. 48901.

24. AR. *Para*, 0,34 g, 12 mm.

1989, S I B, -0,50 m.

Inv. 56782.

25 – 33. AR. *Para*, 0,73 g, 15,5 mm, p.;

0,73 g, 15,5 mm; 0,65 g, 14 mm;

0,60 g, 16,5 mm, r.; 0,58 g, 13,5 mm, p.;

0,50 g, 17,5 × 15 mm, p. r.; 0,46 g, 14 mm, p.;

0,44 g, 12 mm, p. r.; 0,34 g, 14 mm, r.

1981, 1983, 1985, 1990, 1992, *passim*.

Inv. 57923 – 57925, 57922, 57087, 54753, 51125, 56784, 51124.

Suleyman II

34. AR. *Akçe*, 0,25 g, 10 mm, inedit.

Av. *Sultan/Suleyman bin/*

Ibrahim han.

Rv. *Azze nasrühü/duribe/....*

1988, M7, -0,80 m.

Inv. 56772.

35. AE. *Mangâr*, 2,17 g, 19 mm, p.

N.P. nr. 471, Kostantiniye, 1099 H.

1981, cas. B, -0,05 m. I

Inv. 53525.

36. AE. *Mangâr*, 1,49 g, 19 mm.

1987, S I A1, c.5, -1,10 m.

Inv. 56115

37 – 38. AE. *Mangâr*, 1,20 g, 19 mm, p.;

1,12 g, 19 mm, p.

1983, S I – S I A1, c. 31, -0,20 m.

Inv. 53526, 53527.

39 – 52. AE. *Mangâr*, 2,12 g, 19 mm, r.;

1,68 g, 18,5 mm; 1,65 g, 19,5 mm;

1,63 g, 19 mm; 1,40 g, 19 mm;

1,28 g, 19 mm; 1,20 g, 21x17 mm, p.;

1,18 g, 19 mm, p.; 1,13 g, 19 mm, r.;

1,12 g, 18,5 mm, r.; 1,09 g, 19 mm, p.;

1,00 g, 19 mm; 0,99 g, 19 mm, p.;

0,88 g, 18 mm.

1982, 1984, 1985, 1987, *passim*.

Inv. 53860, 51423, 53857, 54766, 54763, 56116, 54765, 53861, 54764, 53858, 53862, 53859, 53856, 54767.

Ahmed III

53. AR. *Para*, 0,39 g, 13 mm, p.
N.P. nr. 522, İstanbul, 1115 H.
1983, *passim*.
Inv. 53517.
- 54 – 58. *Para*, 0,83 g, 15 mm, aurită, p.;
0,45 g, 15 mm; 0,41 g, 14 mm;
0,41 g, 13,5 mm, p.; 0,28 g, 15,5 mm, p.r.
N.P. nr. 523, Kostantiniye, 1115 H
1982, 1984, 1985, 1988, 1992, *passim*,
Inv. 56788, 51424, 53842, 57920, 54756.
59. AR. *Para*, 0,62 g, 14,5 mm, p.
1990, S I B, c. 1, – 0,80 m.
Inv. 57081.
60. AR. *Para*, 0,51 g, 14 mm, p.
1980, M5, 0,95 m.
Inv. 48897.
61. AR. *Para*, 0,35 g, 15 mm, p.
1985, S I A1, c. 7, – 0,20 m.
62. AR. *Para*, 0,35 g, 15,5 mm, p.
1990, M4, – 1,05 m.
N.P. nr. 524, Kostantiniye, 1115 H.
Inv. 57083.
63. AR. *Akçe*, 0,18 g, 12 mm, p. fals.
1990, M8, – 1,00 m.
Inv. 57086.
64. AR. *Akçe*, 0,15 g, 11 mm, p.r.
1981, M16, – 0,75 m.
Inv. 51128.
65. AE. *Akçe*, 0,14 g, 11 mm, p.
1981, M23, – 1,00 m.
Inv. 51130.
66. AR. *Akçe*, 0,14 g, 9,5 mm, p.
N.P. nr. 526, Kostantiniye, 1115 H.
1988, S I B, – 0,30 m.
Inv. 56774.
67. AR. *Akçe*, 0,14 g, 10 mm, p.r.
1988, M6, – 0,85 m.
Inv. 56773.
68. AR. *Akçe*, 0,14 g, 9 mm, p. r.
1984, *passim*.
Inv. 53843.

Mahmud I

69. AR. *Başlık*, 2,17 g, 19 mm, p.
N.P. nr. 576, Kostantiniye, 1143 H.
1983, *passim*.
Inv. 53518.
70. AR. *Para*, 0,54 g, 17 mm, p.
N.P. nr. 578, Kostantiniye, 1143 H.
1980, S I, c. 2, 0,40 m.
Inv. 48899.
71. AR. *Para*, 0,47 g, 16 mm.
1985, S I A1, c. 11, – 0,75 m.
Inv. 54762.
72. AR. *Para*, 0,46 g, 16 mm, p.
1990, M4, – 1,05 m.
Inv. 57084.
73. AR. *Para*, 0,46 g, 17 mm, p.
1980, M6, – 0,90 m.
Inv. 48898.
74. AR. *Para*, 0,42 g, 17 mm, p.
1981, M 25, – 1,00 m.
Inv. 51146.
75. AR. *Para*, 0,40 g, 14,5 mm, p.
1980, M13, – 0,95 m.
Inv. 48900.
76. AR. *Para*, 0,37 g, 17 mm.
1983, S I, c.30, – 0,45 m.
Inv. 53528.
- 77 – 82. AR. *Para*, 0,50 g, 17 mm;
0,45 g, 16,8 mm; 0,38 g, 17 mm;
0,37 g, 17 mm; 0,36 g, 16 mm;
0,35 g, 16 mm.
1982 – 1985, *passim*.
Inv. 54760, 53519, 53532, 51425, 53841, 53853.
83. AR. *Para*, 0,33 g, 15,5 mm, p.
N.P. nr. 580, Misir, 1143 H
1981, M22, – 0,80 m.
Inv. 51131.
84. AR. *Para*, 0,22 g, 15,5 mm, p.r.
1987, S I A1, c.4, – 0,40 m.
Inv. 56114.

85. AR. *Para*, 0,36 g, 15,5 mm, p.

1985, *passim*.

Inv. 54757.

86 – 90. AR. *Akçe*, 0,16 g, 11 mm, p.;
0,13 g, 12 mm, p.r.; 0,12 g, 10 mm, p.r.;
0,10 g, 11,5 mm, p.r.; 0,8 g, 10 mm, p.r.
N.P. nr. 579, Kostantiniye, 1143 H.

1983, 1985, *passim*.

Inv. 53524, 54754, 54755, 54759, 56786.

103. AR. *Para*, 0,24 g, 15 mm, (12).

1983, *passim*.

Inv. 53520.

104. AR. *Akçe*, 0,11 g, 12 mm.
N.P. nr. 640, Islambol, 1171 H.
1981, *passim*.
Inv. 51126.

Abdulhamid I

105. AR. *Para*, 0,35 g, 15,5 mm (?).

N.P. nr. 683, Misir, 1187 H.

1989, S I B, c.1, –0,20 m.

Inv. 56779

106. AR. *Para*, 0,16 g, 15 mm (?).
1981, M24, –0,72 m.
Inv. 51145.

107. AR. *Para*, 0,21 g, 15,5 mm.

Av. incus.

1990, podea biserică, –0,90 m.
Inv. 57077.

108. AR. *Para*, 0,19 g, 15,5 mm.

Av. incus.

1990, podea biserică, –1,10 m.
Inv. 57078.

109. AR. *Para*, 0,26 g, 15,5 mm, p. (?).
1990, *passim*. Inv. 57088.

Selim III

110. AR. *Para*, 0,23 g, 15 mm, (1).

N.P. nr. 713, Islambol, 1203 H.

1990, S I B, –0,50 m.

Inv. 57079.

Abdulmedjid

111. AR. 20 *Parale*, 1,60 g, 21 mm (2)

N.P. nr. 888, Kostantiniye, 1255 H.

1984, S I A, c. 9A, –0,20 m.

Inv. 53855.

N e p r e c i z a t e

112. AR. *Akçe*, 0,21 g, 10,5 mm, p.
Edirne, sec. XVI – XVII.

1981, *passim*.

Inv. 51122.

113. AR. *Akçe*, 0,56 g, 14,5 × 12 mm
sec. XVI.

1985, *passim*.

Inv. 56787.

Osmân III

91. AR. *Para*, 0,24 g, 15,5 mm, p.

N.P. nr. 602, Kostantiniye, 1168 H.

1982, *passim*.

Inv. 51422.

Mustafa III

92. AR. *Para*, 0,16 g, 15,5 mm, (4).

N.P. nr. 639, Islambol, 1171 H 1989,

S I B, c.1, –0,30 m.

Inv. 56780.

93. AR. *Para*, 0,30 g, 15,5 mm, (8).

1986, S I C, c. 9, –0,30 m.

Inv. 56120.

94. AR. *Para*, 0,33 g, 15,5 mm, p. (8).

1981, M26, –1,00 m.

Inv. 51129.

95. AR. *Para*, 0,37 g, 15,5 mm, (12).

1986, S I C, c. 9, –0,30 m.

Inv. 56121.

96. AR. *Para*, 0,36 g, 16 mm, r. (?).

1987, S I C, c. 8, –0,45 m.

Inv. 56112.

97 – 100. AR. *Para*, 0,42 g, 15,5 mm, (4); 0,45 g,
15 mm, p. (5); 0,21 g, 16 mm, r. (83); 0,25 g, 15,5
mm, p. r. (?).

1983, 1984, *passim*.

Inv. 53521, 53522, 53847, 53844.

101. AR. *Para*, 0,31 g, 16 mm.

N.P. nr. 643, Misir, 1171 H.

1980, S A, c. 1, –0,20.

Inv. 48902.

102. AR. *Para*, 0,30 g, 16 mm, (6).

1990, S I B, –0,70 m.

Inv. 57080.

114. AR. *Para*, 0,20 g, 16 mm.

Islambol, sec. XVIII.

1989, S I B, -1,50 m.

Inv. 56778.

115 – 116. AR. *Akçe*, 0,25 g, 10,5 mm; 0,21 g, 10 mm.

Sec. XVI – XVII.

1984, *passim*; 1989, S I B, c. 2, -0,50 m.

Inv. 53854, 56783.

117. AR. *Para*, 0,48 g, 15,5 mm, p.

Sec. XVII.

1988, M2, -0,80 m.

Inv. 56776.

118. AR. *Para* (Medini), 0,55 g, 16 mm.

Sec. XVII.

1983, *passim*.

Inv. 53534.

119. AR. *Para*, 0,22 g, 16 mm.

Sec. XVIII.

1989, S I B, c. 2, -0,30 m.

Inv. 56781

Următoarele monede au fost găsite în 1981, M27, -1,00 m.

Inv. 51147 – 51149.

Mahmud I

120. AR. *Para*, 0,49 g, 15,8 mm, p.

N.P. nr. 578, Kostantiniye, 1143 H.

Mustafa III

121 – 122. AR. *Para*, 0,46 g, 15,5 mm (82); 0,37

g, 15 mm, p. (82).

N.P. nr. 639, Islambol, 1171 H.

Următoarele monede s-au găsit în 1981,

M24, -0,87 m.

Sunt în totalitate perforate.

Inv. 51132-51144.

Mahmud I

123 – 129. AR. *Para*, 0,36 g, 15,5 mm;

0,34 g, 15,5 mm; 0,31 g, 16,5 mm;

0,28 g, 15 mm; 0,26 g, 15,5 mm;

0,25 g, 16,5 mm; 0,15 g, 15,5 mm.

N.P. nr. 578, Kostantiniye, 1143 H.

Mustafa III

130. AR. *Para*, 0,20 g, 15 mm.

N.P. nr. 639, Islambol, 1171 H.

131. AR. *Para*, 0,21 g, 15,5 mm.

N.P. nr. 643, Misir, 1171 H.

Abdulhamid I

132 – 133. AR. *Para*, 0,26 g, 15,5 mm; 0,16 g, 15 mm (?).

N.P. nr. 683, Misir, 1187 H.

N e p r e c i z a t e

134 – 135. AR. *Para*, 0,30 g, 16 mm; 0,17 g, 15 mm.

Sec. XVIII.

R a g u z a

136. AR. *Grosetto*, 0,25 g, 14 mm, p.

M. Reşetar, II, p. 126 – 127, tip general, f.a. (1617 – 1621).

1980, M3, -0,80 m.

Inv. 48896.

137. AR. *Grosetto*, 0,46 g, 17 mm, p.

M. Reşetar, p. 142, nr. 1527, gr. 1,1627.

1981, *passim*.

Inv. 51127.

138. AR. *Grosetto*, 0,56 g, 19 mm.

M. Reşetar, II, p. 154, nr. 1692, gr. 3, 1657.

1992, *passim*.

Inv. 57966.

139 – 140. AR. *Grosetto*, 0,42 g, 17,5 mm, p.; 0,41 g, p. r.

M. Reşetar, II, tip general, p. 142 – 153, 16..

1989, *passim*; 1994, M distrustus

Inv. 56789, f.n.

U n g a r i a

Ludovic II

141. AR. *Dinar*, 0,52 g, 15 mm, p.

Unger, II, nr. 675, L-K, 1522.

A.Pohl, p. 300, Kremnitz.

1992, *passim*.

Inv. 57921.

Ferdinand I

142. AE. *Dinar*, 0,29 g, 15,5 mm, p. r. fals.

Unger, I, tip general, nr. 55 – 57.

1982, S I c.11, -0,45 m.

Inv. 51427.

M o l d o v a

Dabija

143. AE. *Solidus*, 0,48 g, 15,5 mm, p.,
MBR, p. 94 – 96;
Av. CHRIS D....
Rv.....CIVIRIG'6.
1983, S I, c. 32, -0,50 m.
Inv. 53530.

144. AE. *Solidus*, 0,33 g, 15,5 mm.
MBR, p. 94 – 96;
Av.....A D G R S,
Rv.... VS CIVI RIG'60.
1983, *passim*.
Inv. 53516.

P r u s i a

Albert de Brandenburg

145. AR. *Solidus*, 0,87 g, 21 mm, p.r.
H-C II, 5414, 1531.
1987, S I A1, c. 5, -1,05 m.
Inv. 56124.

G d a n s k

Sigismund III

146. AR. *Ort*, 5,57 g, mm, p.
H-C I, 1339, Gdansk, 1615
1983, *passim*.
Inv. 53514.

L i t u a n i a

Ioan Casimir

147. AE. *Solidus*, 1,56 g, 15,8 mm, p., H-C I,
2289, 1665
1983, *passim*.
Inv. 53515.

P o l o n i a

148. AR. 1/2 *gros*, 0,31 g, 14 mm,p
tip general
Casimir IV – Ioan Albert
1980, M1, -0,53 m.
Inv. 48904.

149. AR. 1/2 *gros*, 0,37 g, 17 mm, p.
tip general, sec. XVI.
1980, M2, -0,75 m.
Inv. 48903.

150. AR. 1/2 *gros*, 0,36 g, 18 mm, p. r., tip
general, sec. XVI.
1980, M15, -1,00 m.
Inv. 48905.

Sigismund III

151. AR. *Gros*, 0,25 , 16,5 mm, p.r.
tip general, după 1598.
1985, *passim*.
Inv. 56785.

Bibliografie

- Călători străini despre țările române*, 1, București, 1968.
- Babinger, F. 1941, *Histria (Istros) au XVIe*, RHSEE 18, 137 – 138 .
- Comşa, M. 1983, *Monedele descoperite în cimitirul de la Radovanu, jud. Călărași și semnificația lor simbolică*, CN 5, 157 – 159.
- Custurea, G. 1981 (1986), *Cercetările arheologice din necropola aşezării medievale Ester*, Materiale 16, Vaslui – 1981, București, 300 – 304.
- Custurea, G. 1981 – 1982 (1983), *Unele considerații asupra circulației monetare în Dobrogea medievală (sec. XV – XVII)*, BSNR 75 – 76, 129 – 130, 365 – 372.
- Custurea, G. 1987, *Date noi privind circulația monetară în Dobrogea medievală*, Pontica 20, 237 – 254.
- Custurea, G. 1995 – 1996, *Câteva ponduri medievale descoperite în Dobrogea*, Pontica 28 – 29, 323 – 328.
- Custurea, G. 1997, *Ester - Târgușor, jud. Constanța*, Cronica cercetărilor arheologice. 1983 – 1992, București, 32 – 33.
- Custurea, G. 1980 (1983), *Sondajul arheologic de la Ester*, Materiale 15, Brașov – 1980, București, 545 – 550.
- Custurea, I., Custurea, G. 1986 – 1991 (1992), *Aspecte ale circulației monetare în Dobrogea în secolele XV – XVII*, BSNR 80 – 85, 134 – 139, 161 – 174.
- Mateescu, T. 1969, *Un oraș dobrogean dispărut – Ester*, Pontice 2, 413 – 426.
- Maxim, M., Nicolae, E. 1991, *Monede otomane descoperite în necropola medievală de la Enisala*, Peuce 10, 559 – 573.
- Rada, M., Cochină, N. 1977. *Identificarea aero-fotografică a orașului medieval Ester*, RMM-MIA 12, 2, 62 – 64.
- Sahillioglu, H. 1982, *Ikinci Süleyman'la Ikinci Ahmed Zamanlarında. Bakır para üzerinde bir enflasyon denemesi (H. 1099 – 1103/ M. 1687 – 1691)*, Turk Numismatik Dernegi Yayınları, Bulten 10, İstanbul, 7 – 40.
- Ştirbu, C., Velter, A.M., Păunescu, Em. 1990, *Circulația talerilor în sec. XVI – XVII în Țara Românească – problema falsurilor (Tezaurul de la Urziceni, jud. Ialomița)*, CN 6, 162 – 188.
- Vertan, A., Custurea, G. 1979, *Descoperiri monetare în Dobrogea (I)*, Pontica 12, 229 – 246.
- Vertan, A., Custurea, G. 1980, *Descoperiri monetare în Dobrogea (II)*, Pontica 13, 347 – 366.
- Vertan, A., Custurea, G. 1981, *Descoperiri monetare în Dobrogea (III)*, Pontica 14, 331 – 356.
- Vertan, A., Custurea, G. 1983, *Descoperiri monetare în Dobrogea (V)*, Pontica 16, 301 – 323.
- Vertan, A., Custurea, G. 1984, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VI)*, Pontica 17, 245 – 256.
- Vertan, A., Custurea, G. 1986, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VII)*, Pontica 19, 297 – 308.
- Vertan, A., Custurea, G. 1988 – 1989, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VIII)*, Pontica 21 – 22, 369 – 390.
- Vertan, A., Custurea, G. 1995 – 1996, *Descoperiri monetare în Dobrogea (X)*, Pontica 28 – 29, 309 – 321.

Découvertes monétaires à Ester-Târgușor

Résumé

L'auteur présente un lot de 151 monnaies trouvées à Ester-Târgușor dont la chronologie suit la situation stratigraphique de l'établissement d'ici.

En analysant la composition du lot, l'auteur constate pour la circulation locale des XVIIe – XVIIIe siècles certaines anomalies par rapport au standard général. Ces sont deux motifs qui ont conduit à cette situation:

- a) les fouilles ont sondé, en plusieurs cas, le niveau du XVIIIe siècle;
- b) dans la nécropole manquent, en général, les monnaies de grandes valeurs;

Les derniers émissions de ce lot confirment la cessation d'habitation dans la ville d'Ester au fin du XVIIIe siècle.